Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2021-03-24

RS 2020-1008

Regionstyrelsen

Yttrande över En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar (Fi 2020/05179)

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har bjudit in Region Stockholm att yttra sig över utkast till lagrådsremiss ”En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar”.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör regionstyrelsens yttrande till Finansdepartementet över utkast till lagrådsremiss ”En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar”.

2. Beslut justeras omedelbart.

Regionrådsberedningens motivering

Region Stockholm arbetar kontinuerligt för att öka effektiviteten i organisationen. En viktig del i detta arbete består i att utveckla och förbättra de inköp och upphandlingar som görs inom regionen. En ny inköpspolicy gäller sedan 2019 med den uttalade ambitionen att regionen ska bli Sveriges bästa offentliga inköpare. I detta perspektiv är det välkommet att effektiviseringar och förbättringar görs även inom regelverket kring offentliga upphandlingar, i detta fall mer specifikt överprövningen av offentliga upphandlingar. Regionen, och många andra offentliga myndigheter och organisationer, har under lång tid påtalat behoven av en effektivare överprövningsprocess av offentliga upphandlingar.

Region Stockholm har erhållit ett utkast till lagrådsremissen En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar för yttrande. Bland förslagen i utkastet finns införandet av ett skyndsamhetskrav i fall som rör överprövning av en upphandling, överprövning av ett avtals giltighet eller utlämnande av kontrakt. Därutöver föreslås bland annat preklusionsfrister i både förvaltningsrätten och kammarrätten samt ändringar av frister för skadeståndstalan kopplad till upphandlingar.

Regionrådsberedningen instämmer i regionledningskontorets föreslagna yttrande över utkastet till lagrådsremiss. Region Stockholm är i huvudsak positiv till föreslagen i utkastet mot bakgrund av att de bedöms förkorta handläggningstiden för överprövningsmål. Det finns däremot ett antal områden där regionen ser utrymme till förbättringar, bland annat gällande skyldighet för domstolar att kommunicera med parter om en plan för när domslut väntas, förutsättningar för täckningsköp vid utdragna domstols-processer samt tidsfrist för skadeståndstalan.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande den 22 februari 2021
Utkast till lagrådsremiss – En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar
Fastighets- och servicenämndens protokollsutdrag den 28 januari 2021
Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 16 februari 2021
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 februari 2021
Trafiknämndens protokollsutdrag den 16 februari 2021
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 januari 2021

Irene Svenonius

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Roger Eklund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-11

RS 2020-1008

Regionstyrelsen

Yttrande över En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar (Fi 2020/05179)

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har bjudit in Region Stockholm att yttra sig över utkast till lagrådsremiss ”En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar”.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande den 22 februari 2021
Utkast till lagrådsremiss – En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar
Fastighets- och servicenämndens protokollsutdrag den 28 januari 2021
Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 16 februari 2021
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 3 februari 2021
Trafiknämndens protokollsutdrag den 16 februari 2021
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 januari 2021

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör regionstyrelsens yttrande till Finansdepartementet över utkast till lagrådsremiss ”En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar”.

2. Beslut justeras omedelbart.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning

Finansdepartementet har bjudit in Region Stockholm att yttra sig över utkast till lagrådsremiss En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar. I utkastet föreslås att det i mål om överprövning av en upphandling eller överprövning av ett avtals giltighet ska införas dels ett skyndsamhetskrav, dels preklusionsfrister i både förvaltningsrätten och kammarrätten. Ett skyndsamhetskrav föreslås även i mål om utlämnande av kontrakt enligt upphandlingslagstiftningen. Vidare föreslås att fristen för att väcka talan om skadestånd vid fel och brister i en upphandling ska ändras för att överensstämma med EU-rätten. Det ska även införas tidsgränser på fem och tre år vid beslut om uteslutning av en leverantör på grund av brott respektive missförhållanden i övrigt.

Regionledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till de förändringar som föreslås i utkastet då de sammantaget bedöms leda till snabbare handläggning av överprövningsmål. Däremot anser regionledningskontoret till skillnad från vad som föreslås i utkastet att det ska införas en skyldighet för domstolarna att, när skriftväxlingen är avklarad, kommunicera med parterna om en plan för när domslut väntas. Vidare beklagar regionledningskontoret att det inte i utkastet tydliggörs under vilka förutsättningar s.k. täckningsköp, när domstolsprocessen drar ut på tiden, ska vara tillåtna. Regionledningskontoret avstyrker också utkastets förslag om att en talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då leverantören fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om att ett avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör. Vidare föreslår regionledningskontoret att det ska föreskrivas en möjlighet för den upphandlande enheten att i särskilda fall tillämpa uteslutningsgrunder också när de föreslagna tidsfristerna passerats.

Bakgrund

Finansdepartementet har bjudit in Region Stockholm att yttra sig över utkast till lagrådsremiss En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar.

Utkastet till lagrådsremissen bygger på en samlad bedömning av förslag från två tidigare utredningar, Överprövningsutredningen (SOU 2015:12) och Förenklingsutredningen (SOU 2018:44). Region Stockholm var en av flera remissinstanser för utredningarnas betänkanden. Remissvaren lämnades till Finansdepartementet i juni 2015 avseende

Överprövningsutredningen (LS 2015-0611) och för Förenklingsutredningen i januari 2019 (LS 2018-0992).

Överprövningsutredningens syfte var att föreslå sätt att öka effektiviteten i upphandlingsförfarandena genom att finna sätt att komma till rätta med de problem som orsakas, både samhällsekonomiskt och för berörda parter, av att upphandlingar stoppas när de begärs överprövade i domstol. Förenklingsutredningens syfte var att se över möjligheter till förenkling av upphandlingslagstiftningen för upphandlingar under EU:s tröskelvärden och för sociala och andra särskilda tjänster. I utredningen ingick att föreslå regler avseende ansvar för processkostnader och ansökningsavgifter för överprövningsmål.

EU-kommissionen har i formell underrättelse ifrågasatt att Sverige, i sin nationella lagstiftning, inte har preciserat tidsgränser vid uteslutning av leverantörer. I lagrådsremissen föreslås dessa tidsgränser införas i svensk lag.

I utkastet föreslås att det i mål om överprövning av en upphandling eller överprövning av ett avtals giltighet ska införas dels ett skyndsamhetskrav, dels preklusionsfrister i både förvaltningsrätten och kammarrätten. Ett skyndsamhetskrav föreslås också i mål om utlämnande av kontrakt enligt upphandlingslagstiftningen. Vidare föreslås att fristen för att väcka talan om skadestånd vid fel och brister i en upphandling ska ändras för att överensstämma med EU-rätten. Det ska också införas tidsgränser på fem och tre år vid beslut om uteslutning av en leverantör på grund av brott respektive missförhållanden i övrigt. Utkastet innehåller också vissa mindre ändringar av reglerna om dels annonsering av icke direktivstyrda upphandlingar, dels om tidsfristen för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet. I utkastet görs också bedömningar i fråga om bl.a. införande av dels en tidsfrist för överprövningsmålens handläggning, dels en ansökningsavgift och ett ömsesidigt processkostnadsansvar.

Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över utkast till lagrådsremiss En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar

Inledningsvis vill Region Stockholm framhålla att det är välkommet att det gjorts en översyn av regelverket för överprövning av offentliga upphandlingar. Det är angeläget att få till stånd en såväl rättssäker som effektiv överprövningsprocess som inte innebär att tiden för upphandlingar förlängs på grund av överprövningar. Affärerna som den offentliga sektorn genomför rör stora ekonomiska värden med starka kommersiella

drivkrafter och där förseningar till följd av för långsam handläggning i domstolarna medför betydande merkostnader för verksamheterna, framförallt när temporära avtalslösningar behöver tillskapas i avvaktan på slutgiltiga avgöranden. En satsning på kortare handläggningstider i domstolarna kommer i förlängningen att medföra stora besparingar för det allmänna. Region Stockholm är därför i huvudsak positiv till förslagen i utkastet till lagrådsremiss.

Nedan följer Region Stockholms synpunkter på utkastets förslag.

Del 5:
5.2 Mål om överprövning ska handläggas skyndsamt
I utkastet till lagrådsremissen föreslås att det ska införs ett lagstadgat skyndsamhetskrav för mål om överprövning av upphandling och i mål om ett avtals giltighet. Skyndsamhetskravet kommer att ersätta det tidigare förslaget från Överprövningsutredningen om att införa ett skyndsamhetskrav kombinerat med tidsfrist om att ett mål i förvaltningsrätten ska avgöras inom 90 dagar.

Region Stockholm tillstyrker förslaget om lagstadgat skyndsamhetskrav för mål om överprövning av en upphandling och mål om överprövning av ett avtals giltighet. Det är positivt att samma skyndsamhetskrav ska gälla för alla domstolar och att prioriteringen av överprövningsmål inte längre blir beroende av vad som anges i enskilda domstolars arbetsordning. Det innebär att det kan bli lättare för förvaltningen att planera för upphandlingar genom att överprövningsärenden kommer att prioriteras.

5.3 En tidsfrist för målens avgörande bör inte införas
Enligt Region Stockholms erfarenhet tar det ofta mycket längre tid än tre månader innan ett mål slutligt avgjorts. Det är normalt av mycket stor vikt för de upphandlande myndigheterna och enheterna att målen handläggs skyndsamt samtidigt som det är lika viktigt att inte minst komplexa mål blir ordentligt utredda och att skriftväxlingen inte tvingas ske på ett sätt som påverkar kvaliteten i handläggningen och dömandet på ett negativt sätt. Även om en tidsfrist sannolikt skulle få större effekt än ett skyndsamhetskrav, befarar Region Stockholm att en lagstadgad tidsfrist för målens avgörande, särskilt i komplicerade mål, skulle kunna medföra rättsosäkerhet och än mer spretig praxis. Det är viktigt att målen avgörs effektivt och snabbt, men inte på bekostnad rättssäkerhet. Region Stockholm tillstyrker förslaget att inte införa en särskild tidsfrist för upphandlingsmålens avgörande. Med det sagt vill Region Stockholm likväl

betona vikten av att domstolarna får de resurser som behövs för att det nu föreslagna skyndsamhetskravet inte ska bli tandlöst vid ett införande.

5.4 Ett krav på tidplan för målens avgörande

Region Stockholm delar inte förslagets slutsats att det inte ska införas ett krav på tidplan. Åtminstone efter avslutad skriftväxling mellan parterna, borde rätten kunna ha en uppfattning om en preliminär tidpunkt för meddelande av dom och kunna kommunicera denna till parterna. Region Stockholm upplever att det idag inte bara är de långa handläggningstiderna som skapar problem utan även oförutsägbarheten i dem. Om det fanns en tidplan skulle det i viss mån öka förutsebarheten och därmed skapa bättre förutsättningar för de upphandlande myndigheternas och enheternas planering, inklusive hur eventuella täckningsköp som måste genomföras ska utformas. Även leverantörerna borde gynnas av en tidplan.
I utkastet till lagrådsremiss nämns apropå tidplaner (sid 36) att ”*Något hinder mot att domstolen på eget initiativ lämnar sådan information till parterna finns däremot inte.*” Enligt Region Stockholms erfarenhet är dock domstolarna normalt ovilliga att lämna konkret information om ungefärlig tidpunkt för dom utan begränsar sig som regel till att på särskild förfrågan meddela att ”målet är färdigt för avgörande”. Det senare kan dock innebära att dom kommer inom allt från några veckor till månader. Med krav på att utfärda en tidplan åtminstone när skriftväxlingen mellan parterna är färdig, bedömer Region Stockholm att domstolarna skulle ha rimliga förutsättningar att besluta om en tidplan utan att det blir oskäligt betungande.

Det saknas vidare, enligt Region Stockholm, en konsekvensbeskrivning av vad som sker för det fall att skyndsamhetskravet inte uppfylls och det bör mot den bakgrunden genomföras en särskild utvärdering av utfallet av kravets införande, dvs. om handläggningstiden i domstol minskar i och med förslaget. Detta i syfte att bedöma om införandet gett avsedd effekt, dvs. kortare handläggningstider utan en negativ inverkan på rättssäkerheten.

Härutöver vill Region Stockholm framföra att det vore önskvärt att samla överprövningsmålen hos ett par specialdomstolar. Genom införandet av specialdomstolar som ges tillräckliga resurser skulle handläggningstiderna minskas, kvaliteten i avgörandena öka samtidigt som rättspraxis blir mer homogen.

Del 5:5
Region Stockholm delar slutsatsen i utkastets att domstolarnas ansvar för materiell processledning i överprövningsmålen inte behöver förtydligas genom lagstiftning.

Del 6: Preklusionsregler

6.2 Materiell preklusion
I utkastet till lagrådsremiss föreslås ingen legal skyldighet för leverantörer att under anbudstiden påtala fel eller brister, för att dessa ska kunna prövas av domstol. Det bör enligt utkastet inte heller införas någon ytterligare begränsning av möjligheten att ansöka om överprövning av upphandlingens konkurrensuppsökande skede efter tilldelningsbeslutet. Region Stockholm tillstyrker dessa förslag såtillvida att det inte ska införas en generell materiell frist i upphandlingslagstiftningen. Det är enligt Region Stockholm samtidigt otillfredsställande att brister som för leverantörerna har varit synliga i det konkurrensuppsökande skedet kan påtalas av leverantörerna först i en överprövning och att detta sena påtalande inte får några som helst negativa konsekvenser för sökanden i en överprövningsprocess. Idag har leverantörer en möjlighet, men ingen skyldighet att använda sig av frågor och svars-institutet under anbudstiden. Det förekommer att leverantörer låter bli att under anbudstiden ställa frågor om sådant i upphandlings-dokumenten som de vid en efterföljande överprövningsprocess hävdar bryter mot kravet på transparens eller proportionalitet etc. och där ”felet” inte avser den upphandlande myndighetens/enhetens tillämpning av skrivelserna vid anbudsprövning, utvärdering, etc. För dessa fall menar Region Stockholm att det borde införas mycket starkare incitament än idag för leverantörerna att vara aktiva och påtala eventuella fel och brister så tidigt i upphandlingsprocessen som möjligt.

Detta skulle kunna exempelvis kunna åstadkommas genom att det införs en regel om att såvida en leverantör inte har utnyttjat möjligheten att ställa frågor på/uppmärksamma den upphandlande myndigheten/enheten på en viss brist, men senare, under en överprövningsprocess, gör gällande en sådan brist som hade kunnat uppmärksammas under anbudstiden, ska inte enbart sådana brister kunna föranleda att upphandlingen måste göras om. Det skulle krävas ytterligare brister för att domstolen i dylika fall ska kunna besluta om att upphandlingen måste göras om. Alternativt skulle sådana påståenden kunna ges lägre bevisvärde. Om leverantören trots den påstådda bristande transparensen, proportionaliteten, etc. valt att låta bli att ställa frågor, etc. under anbudstiden, men likväl ansett sig oförhindrad

att lämna anbud, så framstår det inte som att de eventuella bristerna har medfört verklig skada för leverantören. Detta vore en för leverantörerna mjukare ordning än en formell materiell preklusionsfrist, men skulle enligt Region Stockholms bedömning kunna få positiva effekter för alla inblandade parter. Genom ett sådant krav skulle fler brister m.m. kunna åtgärdas redan under upphandlingsprocessen alternativt att upphandlingen skulle kunna avbrytas i ett tidigt skede innan stora transaktionskostnader uppstått för anbudsgivarna. Vidare skulle skriftväxlingen vid en överprövningsprocess inte i onödan tungas av ”okynnesargument” som tas upp av en förlorande part som inte hade sett något bekymmer med ”bristerna” om de istället vunnit upphandlingen. Region Stockholm efterfrågar för detta ändamål en fördjupad utredning avseende en mellanväg som skulle kunna få breda, positiva samhällsekonomiska effekter.

6.3 Processuell preklusion

I utkastet föreslås det att i överprövningsmål ska omständigheter som leverantören åberopar till grund för sin talan efter två veckor från det att ansökan kom in till förvaltningsrätten, få beaktas av rätten endast om leverantören gör sannolikt att den inte har kunnat åberopa omständigheten tidigare eller annars har giltig ursäkt för att inte göra det. Region Stockholm tillstyrker detta förslag och menar att det bör medföra kortare och effektivare processer utan att rättssäkerheten påverkas negativt. Genom förslaget måste leverantörerna vara aktiva tidigt i överprövningsprocessen, framförallt då ansökan ges in, vilket i sig motverkar längre processer och upprätthåller skyndsamhetskravet. Det ställer också krav på den upphandlande myndigheten att vara aktiv, eftersom parterna för målet framåt i en process och nya omständigheter efter fristen som inte tidigare åberopats i överprövningsprocessen, kan komma att ifrågasättas. Detta medför också höga krav på rättstillämpningen, vilket skulle kunna bidra till tillämpningssvårigheter och processuella frågor om det finns skäl att göra undantag från preklusion, såsom åberopandet av nya bevisfrågor.

Region Stockholm anser att fristen om 14 dagar är skälig i båda instanserna för att komplettera talan då leverantören även har tid under avtalsspärren i första instans att arbeta med omständigheterna som ligger till grund för talan. Region Stockholm anser vidare att möjligheten att åsidosätta denna frist för att beakta nya bevis så att avgörandet blir materiellt riktigt är bra samt att undantag även införs för sådana omständigheter som åberopas till skydd för det allmänna.

Sammantaget anser Region Stockholm att förslaget om skyndsamhetskrav tillsammans med processuell preklusionsfrist är väl avvägt och bör kunna medföra en positiv utveckling med kortare handläggningstider i domstol utan att rättssäkerheten påverkas negativt.

Del 7: Ansökningsavgift och processkostnadsansvar

7.1 Ansökningsavgift

Region Stockholm tillstyrker utkastets förslag att inte införa någon ansökningsavgift. Att en förfördelad leverantör kan begära överprövning av en upphandling eller ett avtals giltighet utan att behöva betala en avgift är viktigt ur ett grundläggandedemokratiskt perspektiv. Enligt Region Stockholms mening säkerställer överprövningsprocessen viktiga samhällsintressen, bl.a. att offentliga medel används på ett transparent sätt som gynnar konkurrens och motverkar korruption. Region Stockholm anser att risken med införandet av en ansökningsavgift är att små och medelstora företag inte skulle överpröva upphandlingar alternativt att införandet av (låga) ansökningsavgifter inte får någon effekt alls annat än ökad byråkrati. Det finns möjligen också en risk för att en ansökningsavgift skulle bidra till att anbud fördyras. För ekonomiskt resursstarka företag skulle dock en ansökningsavgift (om den inte sätts väldigt högt) sannolikt inte medföra någon större avhållande effekt, vilket därigenom skulle kunna innebära en icke önskad effekt på leverantörsmarknaden där mindre starka aktörer missgynnas.

7.2 Processkostnadsansvar

Region Stockholm tillstyrker förslaget att det inte införs ett ömsesidigt processkostnadsansvar i överprövningsmål eller mål om ett avtals giltighet. Det skulle enligt Region Stockholm slå ojämnt och drabba mindre resursstarka leverantörer på ett sätt som inte är önskvärt ur ett demokratiskt perspektiv.

Del 8:1 Reglerna om förlängd avtalsspärr bör inte ändras

Region Stockholm delar slutsatsen i utkastet att det inte ska införas en automatiskt förlängd avtalsspärr i kammarrätten.

Del 8:2 Ett ingående av avtal bör även i fortsättningen förhindra överprövning av en upphandling

Region Stockholm delar slutsatsen i utkastet att ingående av avtal även i fortsättningen ska förhindra överprövning av en upphandling.

Del 8:3 Temporär direktupphandling

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att det *inte* införs en ny regel som möjliggör att upphandla utan föregående annonsering under en pågående överprövning. Förslaget från Överprövningsutredningen var att införa en särskild möjlighet till direktupphandling när en upphandling överprövas, så kallad täckningsköp, har därför inte beaktats. Region Stockholm beklagar att regler om täckningsköp inte beaktats och anser att det behövs regler om täckningsköp som ett komplement till förslaget om skyndsamt förfarande. Region Stockholm avstyrker förslaget och framhåller vikten av att de legala förutsättningarna för det som ofta kallas täckningsköp uttryckligen stärks.

Region Stockholm befarar att det även framgent kommer att förekomma att överprövningsprocesser startas trots att utsikterna till framgång för sökanden bedöms som obetydliga. I dessa fall, likt i övriga överprövningsmål, finns den automatiska avtalsspärren som tillsammans med otillräckliga legala möjligheter att genomföra direktupphandlingar kan skapa verksamhetsstörningar för upphandlande myndigheter och enheter, störningar som kan gå ut över allmänheten.
I de mer komplexa upphandlingsmålen befarar Region Stockholm vidare att det, även om t.ex. förslagen på skyndsamhet och processuell preklusion införs, i många fall även framgent kommer att bli fråga om utdragna rättsprocesser som kan medföra verksamhetsstörningar för de upphandlande myndigheterna och enheterna som blir avtalslösa eller där möjligheterna att få till en skälig tid för driftstart för en i konkurrens upphandlad leverantör försvinner när domstolsprocessen drar ut på tiden. Region Stockholm befarar härtill att det även framgent i praktiken kommer att vara mycket svårt och ibland omöjligt för upphandlande myndigheter och enheter att i sin interna planering ta höjd för så långa rättsprocesser som tillsynsmyndigheter och domstolar anser att myndigheterna borde göra för att kunna få åberopa synnerlig brådska som grund för direktupphandling. Region Stockholm anser att det vid överprövningsprocesser borde finnas en uttrycklig rättighet för upphandlande myndigheter och enheter att genomföra täckningsköp i form av direktupphandlingar under tröskelvärdena när det är nödvändigt för att tillhandahålla en tjänst av allmänt intresse.

Region Stockholm efterlyser även uttalanden som skulle göra det möjligt för upphandlande myndigheter och enheter att vid överprövningsprocesser som inte slutligt avgjorts inom 90 dagar från datum för ansökan om överprövning, åberopa undantaget synnerlig brådska för att göra direktupphandlingar.

Region Stockholm är mot bakgrund av ovanstående positiv till att möjligheterna till täckningsköp kommer att beredas vidare i annan ordning inom Regeringskansliet tillsammans med de övriga förslagen i Förenklingsutredningen som inte berörs i detta utkast till lagrådsremiss.

Del 8:4 Tidsfrist för överprövning av ett avtals giltighet
Region Stockholm tillstyrker förslaget att när en upphandlande myndighet eller enhet har publicerat en icke-direktivstyrd efterannons i en registrerad annonsdatabas, ska ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ha kommit in till förvaltningsrätten innan 30 dagar har gått från det att annonsen publicerades.

Del 9:2 Fristen att ansöka om skadestånd
Region Stockholm är införstådd med behovet att anpassa fristen för att ansöka om skadestånd till EU-rätten, men avstyrker utkastets förslag om att en talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då leverantören fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om att ett avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör. Det saknas enligt Region Stockholm i utkastet tydliga rekvisit för hur dessa tidsgränser ska tolkas och det föreligger därmed stor risk för att förslaget bidrar till ökad osäkerhet. Region Stockholm anser vidare att det aktuella förslaget, efter fördjupad utredning, enbart ska införas för upphandlingar på det direktivstyrda området.

Region Stockholm tillstyrker förslaget i utkastet gällande att om ett avtal har förklarats ogiltigt, ska talan om skadestånd alltid få väckas inom ett år från den tidpunkt då avgörandet vann laga kraft.

Del 10: Efterannonsering av icke-direktivstyrda upphandlingar
Region Stockholm tillstyrker delvis förslaget i utkastet. Region Stockholm är i och för sig positiv till krav på efterannonsering då det ökar transparensen samtidigt som det underlättar statistikinhämtning för berörda myndigheter. Det är även bra med en tydlig beloppsgräns för när skyldigheten inträder. Dock anser Region Stockholm att gränsen borde sättas till vid var tid gällande direktupphandlingsgräns enligt respektive lag. Det skulle i sådana fall även medföra att gränsen justeras automatiskt i och med den justering av tröskelvärdena som sker vartannat år.

Del 11: Tidsgränser vid uteslutning av en leverantör

Region Stockholm tillstyrker delvis förslaget i utkastet avseende tidsgränser vid uteslutning av leverantör. Det är positivt med ökad tydlighet i lagstiftningen, men Region Stockholm anser att förslaget ska tydliggöras så att det blir förenligt med EU-rättslig praxis, jämför exempelvis att tidsgränsen på tre år för fakultativa uteslutningsgrunder ska beräknas i enlighet så i enlighet med EU-domstolens dom C-124/17. Detta skulle även ligga i linje med att den relevanta tiden för framräknande av om en obligatorisk uteslutningsgrund kan tillämpas, räknas från när dom meddelas och inte när brott begicks. En fördjupad utredning bör även ta sikte på en möjlighet till uteslutning vid särskilda skäl också efter det att tidsgränsen passerats. Vad som utgör särskilda skäl skulle lämpligen avgöras efter en proportionalitetsbedömning där såväl brottets art som innehållet i den tjänst som ska utföras beaktas. När exempelvis hälso- och sjukvårdstjänster upphandlas är det oerhört viktigt att förtroendet för hälso- och sjukvården är högt. Patienter ska kunna lita på inte bara att den vård som de får är patientsäker utan också på att de som är ansvariga för vården och står bakom de(t) företag som utför den, är lämpliga och inger förtroende. Av ovan nämnda skäl anser Region Stockholm att förslaget behöver utredas ytterligare så att det dels på ett tydligt sätt är förenligt med EU-rätten, dels inte innebär att Sverige i onödan detaljreglerar området utan istället bygger in största möjliga flexibilitet för att möjliggöra uteslutning av olämpliga leverantörer från offentlig upphandling både vad avser direktivstyrda samt icke-direktivstyrda upphandlingar.

Ekonomiska konsekvenser

Lagrådsremissens förslag bedöms medföra att överprövningsmålen framöver sker snabbare än idag. Det gynnar samtliga parter och medför lägre processkostnader.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Roger Eklund
Inköpsdirektör

Beslutsexpediering:

Akt
Regionledningskontoret Strategiskt inköp
Finansdepartementet

Fastighets- och servicenämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Trafiknämnden

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2021-03-11

Från:	Danijela Arsic
Till:	Danijela Arsic
Kopia:	Frida Niklasson; Mikael Pauli
Ärende:	Remiss - Utkast till lagrådsremiss En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar
Datum:	den 29 december 2020 10:31:33
Bilagor:	Remissmissiv Utkast till lagrådsremiss.pdf

Härmed remitteras utkast till lagrådsremiss **En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar**.

Länk: https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2020/12/en-effektivare-overprovning-av-offentliga-upphandlingar-utkast-till-lagradsremiss/

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 31 mars 2021**
Svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) och i ett format som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (t.ex. pdf).
Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till frida.niklasson@regeringskansliet.se
Ange diarienummer **Fi2020/05179** och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.
Remissinstansens namn ska även anges i dokumentnamnet.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Se ytterligare information i bifogat remissmissiv.

Danijela Arsic
Kanslisekreterare
Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
103 33 Stockholm
Mobil 0702755296
danijela.arsic@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Regeringskansliet

Remiss

2020-12-29
Fi2020/05179

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning,
Enheten för offentlig upphandling
Frida Niklasson
frida.niklasson@regeringskansliet.se

Utkast till lagrådsremiss En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar

Remissinstanser

Affärsverket svenska kraftnät

Almega

Arbetsförmedlingen

Arbetsgivarverket

Bisnode Sverige AB

Byggherrarna

Degerfors kommun

Domstolsverket

E-avrop AB

Ekonomistyrningsverket

Energiföretagen

Ersta diakoni

EU-supply

Falu kommun

Falu tingsrätt

Famna – Riksorganisationen för idéburen vård och omsorg

Forum – idéburna organisationer med social inriktning

Funktionsrätt Sverige

Fysioterapeuterna

Företagarna

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarsmakten

Förvaltningsrätten i Göteborg

Förvaltningsrätten i Härnösand

Förvaltningsrätten i Linköping

Förvaltningsrätten i Malmö

Förvaltningsrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Umeå

Förvaltningsrätten i Uppsala

Förvaltningsrätten i Växjö

Försäkringskassan

Ekonomistyrningsverket

Göteborgs kommun

Göteborgs tingsrätt

Haparanda kommun

Hedemora kommun

Hovrätten över Skåne och Blekinge

Härjedalens kommun

IVA Ingenjörsvetenskapsakademien

Justitiekanslern (JK)

Jönköpings kommun

Kammarkollegiet

Kammarrätten i Göteborg

Kammarrätten i Jönköping

Kammarrätten i Stockholm

Kammarrätten i Sundsvall

Kils kommun

Kiruna kommun

Kommerskollegium

Konkurrensverket

Konstpool

KRAV

Kumla kommun

Kungsbacka kommun

Kronofogdemyndigheten

Landskrona kommun

Landsorganisationen i Sverige

Lantbrukarnas Riksförbund

Lantmäteriet

Livsmedelsgrossisterna

Luftfartsverket

Lunds universitet (juridiska fakulteten)

Läkemedelsindustriföreningen

Malmö kommun

Mercell Svenska AB

Migrationsverket

Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för digital förvaltning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Mörbylånga kommun

Nacka kommun

Naturvårdsverket

Orust kommun

Osby kommun

Oskarshamns kommun

Polismyndigheten

Post- och telestyrelsen

Regelrådet

Region Gotland

Region Jämtland Härjedalen

Region Stockholm

Riksdagens ombudsmän (JO)

Riksrevisionen

Sandvikens kommun

Sjöfartsverket

Skatteverket

SKL Kommentus Inköpscentral AB

Småföretagarnas riksförbund

Socialstyrelsen

Staffanstorps kommun

Statens servicecenter

Statskontoret

Stockholms handelskammare

Stockholms kommun

Stockholms tingsrätt

Strängnäs kommun

Stockholms universitet (juridiska fakulteten)

Sunne kommun

Svea hovrätt

Svensk kollektivtrafik

Svenskt näringsliv

Sveriges advokatsamfund

Sveriges Akademikers Centralorganisation

Sveriges allmännytta

Sveriges arkitekter

Sveriges Byggindustrier

Sverige Kommuner och Regioner (SKR)

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Sveriges offentliga inköpare

Teknikföretagen

Tenders Sverige AB

Tjänstemännens Centralorganisation

Torsby kommun

Trafikverket

Transportstyrelsen

Transportföretagen

Trä- och möbelföretagen

Tullverket

Tyresö kommun

Ulricehamns kommun

Umeå kommun

Umeå universitet (samhällsvetenskapliga fakulteten)

Upphandlingsmyndigheten

Vinnova

Visita svensk besöksnäring

Västra götalandsregionen

Återvinningsindustrierna

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 31 mars 2021**. Svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) och i ett format som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (t.ex. pdf). Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till frida.niklasson@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2020/05179 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Remissinstansens namn ska även anges i dokumentnamnet.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i utkastet till lagrådsremiss.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Utkastet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Mikael Pauli
Ämnesråd

§ 10
Yttrande över remiss En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar

FSN 2021-0041

Ärendebeskrivning
Fastighets- och servicenämnden har beretts möjlighet att yttra sig över En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar.

Beslutsunderlag
Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande den 14 januari 2021
Remiss – En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar
Utkast till lagrådsremiss

Yrkanden
Charlotte Broberg (M) yrkar bifall till förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Beslut
Fastighets- och servicenämnden beslutar följande:

Fastighets- och servicenämnden yttrar sig i enlighet med förvaltningschefens förslag.

Beslutsexpediering
Akt
Regionledningskontoret, registrator

Visma Addo ID-nummer : e4037d46-cd88-4159-baab-84ba3973118f

Fastighets- och servicenämnden
Serviceförvaltningen
Ledningsstab
Clara Wahren

TJÄNSTEUTLÅTANDE FSN 2021-0041

Fastighets- och servicenämnden

Yttrande över En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar

Ärendebeskrivning
Fastighets- och servicenämnden har beretts möjlighet att yttra sig över En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar.

Beslutsunderlag
Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande den 14 januari 2021
Remiss – En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar
Utkast till lagrådsremiss

Förslag till beslut
Fastighets- och servicenämnden beslutar följande.

1. Fastighets- och servicenämnden yttrar sig i enlighet med förvaltningschefens förslag.

Förvaltningens förslag och motivering

Bakgrund
Finansdepartementet har bjudit in Region Stockholm att yttra sig över utkast till lagrådsremiss En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar. Regionstyrelsen har berett fastighets- och servicenämnden möjlighet att yttra sig.

I utkastet föreslås att det i mål om överprövning av en upphandling eller överprövning av ett avtals giltighet ska införas dels ett skyndsamhetskrav, dels preklusionsfrister (att leverantören redan under anbudstiden måste klaga på exempelvis oproportionerliga krav och icke-transparenta utvärderingskriterier) i både förvaltningsrätten och kammarrätten. Ett skyndsamhetskrav föreslås även i mål om utlämnande av kontrakt enligt upphandlingslagstiftningen. Vidare föreslås att fristen för att väcka talan om skadestånd vid fel och brister i en upphandling ska ändras för att överensstämma med EU-rätten. Det ska även införas tidsgränser på fem

och tre år vid beslut om uteslutning av en leverantör på grund av brott respektive missförhållanden i övrigt.

I fråga om icke-direktivstyrda upphandlingar föreslås att upphandlande myndigheter och enheter inte ska behöva efterannonsera upphandlingar under 100 000 kronor. Reglerna om efterannonsering ska vidare gälla för samtliga upphandlingar av sådana välfärdstjänster som anges i bilaga 2 a till lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Samtliga reglerade annonser om sådana upphandlingar ska också publiceras i en registrerad annonsdatabas. När en upphandlande myndighet eller enhet har publicerat en icke-direktivstyrd efterannons i en registrerad annonsdatabas, ska ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ha kommit in till förvaltningsrätten innan 30 dagar har gått från det att annonsen publicerades.

I utkastet görs även bedömningar i fråga om bl.a. införande av dels en tidsfrist för överprövningsmålens handläggning, dels en ansökningsavgift och ett ömsesidigt processkostnadsansvar.

Överväganden
Remissen har inkommit till fastighets- och servicenämnden med mycket kort svarstid. För Region Stockholm är det av stor vikt att dessa, i många avseenden tekniska förslag, bereds av kompetenta medarbetare med specialistkunskap. Strategisk upphandling på regionledningskontoret kommer att anordna en workshop för att på bästa sätt belysa de olika förslagen i utkastet till lagrådsremiss. Förvaltningen föreslår att resultatet av planerad workshop med detta yttrande som grund utgör fastighets- och servicenämndens bidrag till Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet.

Region Stockholms yttrande kommer att behandlas i regionstyrelsen 9 mars 2021.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Stefan Schildt
Förvaltningschef

Ragna Forslund
Verksamhetsområdeschef
upphandling

Beslutsexpediering:
Akt
Regionledningskontoret, registrator

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-02-16

§ 45
Yttrande över utkast till lagrådsremiss - En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar

HSN 2021-0069

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har av Rotel I (finans-, fastighets- och serviceroteln) beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget utkast till lagrådsremiss - En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar inför beslut vid regionstyrelsens sammanträde i mars 2021.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Utkast till lagrådsremiss – En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar diarienummer Fi2020/05179

Yrkande

Ordförande Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på eget yrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt det.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar detta till regionstyrelsen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Paragrafen är justerad

Expedieras till

Regionstyrelsen
Akten

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Utredning och beställarstöd
Katarina Turesson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-02-03

HSN 2021-0069

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över utkast till lagrådsremiss - En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har av Rotel I (finans-, fastighets- och serviceroteln) beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget utkast till lagrådsremiss - En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar inför beslut vid regionstyrelsens sammanträde i mars 2021.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Utkast till lagrådsremiss – En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar diarienummer Fi2020/05179

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar detta till regionstyrelsen.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Hälso- och sjukvårdsnämnden har av Rotel I (finans-, fastighets- och serviceroteln) beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget utkast till lagrådsremiss - En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar.

Utkastet till lagrådsremissen bygger på en samlad bedömning av förslag från två tidigare utredningar, Överprövningsutredningen (SOU 2015:12) och Förenklingsutredningen (SOU 2018:44). Region Stockholm, via regionstyrelsen, var en av flera remissinstanser för utredningarnas betänkanden. Remissvaren lämnades till Finansdepartementet i juni 2015 avseende Överprövningsutredningen och för Förenklingsutredningen i januari 2019.

Överprövningsutredningens syfte var att öka effektiviteten i upphandlingsförfarandena genom att finna sätt att komma till rätta med de problem som orsakas, både samhällsekonomiskt och för berörda parter, av att upphandlingar stoppas när de begärs överprövade i domstol.

Förenklingsutredningens syfte var att se över möjligheter till förenkling av upphandlingslagstiftningen för upphandlingar under EU:s tröskelvärden och för sociala och andra särskilda tjänster. I utredningen ingick att föreslå regler avseende ansvar för processkostnader och ansökningsavgifter för överprövningsmål.

EU-kommissionen har i formell underrättelse ifrågasatt att Sverige, i sin nationella lagstiftning, inte har preciserat tidsgränser vid uteslutning av leverantörer. I enlighet med EU praxis är förslaget därför i lagrådsremissen att införa dessa tidsgränser i svensk lag.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsdirektören menar att det är bra att det görs en översyn av regelverket till överprövning av offentliga upphandlingar. Det är viktigt att få till en rättssäker överprövningsprocess som inte innebär att tiden för upphandlingar förlängs på grund av överprövningar.

Utkastet till lagrådsremissen omfattar förslag till lagändringar i flera av upphandlingslagarna, det vill säga lagen om offentlig upphandling, lagen om tilldelning av koncessioner, lagen om upphandling inom försörjningssektorn och lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. De förslag som hälso- och sjukvårdsförvaltningen valt att lyfta fram och kommentera är koncentrerade till förslagen som berör lagen om offentlig upphandling och det förvaltningen främst påverkas av. Avsnitten nedan hänvisar till de kapitel som anges i lagrådsremissen.

Avsnitt 5.2: Skyndsamhetskravet
I utkastet till lagrådsremissen föreslås att det ska införs ett lagstadgat skyndsamhetskrav för mål om överprövning av upphandling och i mål om

ett avtals giltighet. Skyndsamhetskravet kommer att ersätta det tidigare förslaget från Överprövningsutredningen om att införa ett skyndsamhetskrav kombinerat med tidsfrist om att ett mål i förvaltningsrätten ska avgöras inom 90 dagar.

Förvaltningen är mycket positiv till att det föreslås införas ett skyndsamhetskrav vid överprövningsmål. Det innebär att det kan bli lättare för förvaltningen att planera för upphandlingar genom att överprövningsärenden kommer att prioriteras.

Avsnitt 8.3: Temporär direktupphandling
I utkastet till lagrådsremiss föreslås att det *inte* införs en ny regel som möjliggör att upphandla utan föregående annonsering under en pågående överprövning. Förslaget från Överprövningsutredningen var att införa en särskild möjlighet till direktupphandling när en upphandling överprövas, så kallad täckningsköp, har därför inte beaktats.

Förvaltningen beklagar att regler om täckningsköp inte beaktats i kommande lagförslag. Förvaltningen anser att det behövs regler om täckningsköp som ett komplement till förslaget om skyndsamt förfarande. Täckningsköp kan behövas när överprövningsprocesser pågår under en lång tid och där tiden för överprövning är längre än vad som är rimligt att ta med vid planeringen av upphandlingen. En tidsgräns för täckningsköp borde införas då överprövningen överstiger 90 dagar. Det gäller främst vid de situationer som uppkommer när behovet av att leveransen av varan eller tjänsten är kritisk och inte kan invänta ett slutligt avgörande av överprövningen. Förvaltningen upphandlar framför allt tjänster inom området hälso- och sjukvård. Det kan uppkomma, och har förekommit, fall när en överprövningsprocess dragit ut på tiden och det uppstått en situation där förvaltningen inte kunnat erbjuda viss hälso- och sjukvård om inte det gjorts täckningsköp.

Avsnitt 6.3: Preklusionsregler överprövningsmål
Förvaltningen stödjer förslaget att omständigheter som en leverantör åberopar till grund för sin talan, senare än två veckor efter att ansökan kommit till förvaltningsrätten, endast ska få beaktas i särskilda fall. Om målet överprövas till kammarrätten ska grundregeln vara att parterna inte får åberopa och tillföra målet något nytt som inte hanterats i förvaltningsrätten.

Förslaget innebär att vid överprövningar kommer fokus att ligga på inlagor och de svar som parterna lämnar till förvaltningsrätten. Leverantören och

beställaren kommer att koncentrera och lägga resurser till det svar som ligger till grund för förvaltningsrättens bedömning. Domen i förvaltningsrätten kommer att få en ökad tyngd. En sådan ordning borde innebära att tiden för överprövningar kortas ned. Förvaltningen menar att det är bra om tiden för överprövningar kortas ner, utan att riskera rättssäkerheten. Detta förslag, tillsammans med skyndsamhetskravet, kan leda till detta och välkomnas därför av förvaltningen.

Avsnitt 11: Tidsgränser vid uteslutning av en leverantör
För att anpassas till EU praxis föreslås det regler om att en dom som är äldre än fem år inte får ligga till grund för uteslutning av en leverantör på grund av brott. Händelser som är äldre än tre år får inte beaktas vid ett beslut om uteslutning av en leverantör på grund av missförhållanden i övrigt. De regler som finns i Sveriges nuvarande lagstiftning om uteslutning av en leverantör innehåller inte någon tidsgräns vilket har kritiserats av EU kommissionen.

Ett införande av fasta tidsgränser innebär att domar och händelser som inträffat som är äldre än vad som anges i tidsgränserna inte tas med och beaktas i bedömningen om en leverantör ska kunna uteslutas eller inte.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen menar att det hade varit önskvärt att det skulle vara möjligt med en flexiblare bedömning av dessa grunder som är proportionell i det enskilda fallet. Förvaltningen upphandlar framför allt hälso- och sjukvårdstjänster. Det är viktigt att förtroendet för hälso- och sjukvården är högt, patienter ska kunna lita på att den vård de får är patientsäker och att de som utför vården och står bakom de företag som utför den, är lämpliga. Förvaltningen har, liksom andra myndigheter, sett att det finns ett ökat intresse för hälso- och sjukvård från den organiserade brottsligheten. Förvaltningen menar att med så här korta tidsgränser finns det en risk för att det försvårar för upphandlande myndigheter att utesluta olämpliga personer från att driva verksamheter inom hälso- och sjukvården. Samtidigt är förvaltningen medveten om att tidigare brott, där straffet är avtjänat, eller misskötsel inte ska kunna läggas någon till last hur länge som helst.

Ekonomiska konsekvenser
Lagrådsremissens förslag är att överprövningsmålen avgörande koncentreras till första instans förvaltningsrätten. Konsekvensen innebär att tiden för överprövning kortas, vilket är positivt och gynnar samtliga parter och kan innebära lägre processkostnader.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Införande av fasta tidsgränser vid uteslutning av leverantör kan ge negativa konsekvenser för patientsäkerheten. För att kompensera detta, om så blir fallet, behöver förvaltningen ta ställning till om andra krav kan ställas i upphandlingsunderlagen för att reducera risken.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Yttrandet bedöms inte få några konsekvenser få för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Yttrandet bedöms inte få några miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser
Koncentration till målets avgörande blir i första instans. Konsekvensen innebär att parterna kommer att lägga fokus i det svar och inlagor som förvaltningsrätten ska ta ställning till. Den administrativa tiden som behövs läggas ned borde därmed kunna minskas då handläggningen sker tidigt i processen. Mål som pågår under lång tid fordrar ofta administrativ tid för uppdatering och inläsning av ärendet för samtliga parter.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Margareta Tufvesson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2021-02-03

Region Stockholm
Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 2/2021

Sammanträdesdatum
2021-02-16

Datum för justering: 2021-02-16
Datum för anslag: 2021-02-17

Kristoffer Tamsons (M)
Jens Sjöström (S)

---

§ 24

Yttrande över promemorian En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar (utkast till lagrådsremiss)
(TN 2021-0064)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande daterat den 20 januari 2021 från förvaltningschefen för trafikförvaltningen.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt följande.

1. Föreliggande förslag till yttrande godkänns och översänds till regionledningskontoret.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

UTTALANDE

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna ett särskilt uttalande (bilaga 4).

EXPEDIERAS TILL

Regionledningskontoret

Vid protokollet
Karoline Sandar

Region Stockholm

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Juridik

Handläggare
Monica Kohn
070-786 36 71
monica.kohn@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-01-20

Trafiknämnden
2021-02-16, punkt 7

Ärende
TN 2021-0064

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Yttrande över promemorian En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar (utkast till lagrådsremiss)

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har i remiss från Finansdepartementet den 28 december 2020 beretts tillfälle att yttra sig över förslag till ändringar i upphandlingslagstiftningen som framförallt rör en effektivare överprövning av offentliga upphandlingar. Ändringarna föreslås börja gälla den 1 januari 2022. Regionledningskontoret har remitterat ärendet till bl.a. trafiknämnden.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 20 januari 2021.

Promemoria En effektivare överprövning av offentliga upphandlingar (utkast till lagrådsremiss), bilaga 1.

Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att trafiknämnden beslutar följande.

1. Föreliggande förslag till yttrande godkänns och översänds till regionledningskontoret.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Juridik

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-01-20

Ärende
TN 2021-0064

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Sammanfattning

Nämnden instämmer med utkastet till lagrådsremiss. Nämnden ser gärna att utkastets förslag om skyndsam handläggning i domstolen i upphandlingar som överprövas, kompletteras med en preliminär tidpunkt om när i tiden dom kan komma att meddelas efter att skriftväxlingen har avslutats mellan parterna.

Bakgrund

I utkastet föreslås att det i mål om överprövning av en upphandling eller ett avtals giltighet ska införas dels ett skyndsamhetskrav, dels preklusionsfrister i både förvaltningsrätten och kammarrätten. Ett skyndsamhetskrav föreslås även i mål om utlämnande av kontrakt enligt upphandlingslagstiftningen. Vidare föreslås att fristen för att väcka talan om skadestånd vid fel och brister i en upphandling ska ändras för att överensstämma med EU-rätten. Det ska även införas tidsgränser på fem och tre år vid beslut om uteslutning av en leverantör på grund av brott respektive missförhållanden i övrigt.

Utkastet innehåller även vissa mindre ändringar av reglerna om dels annonsering av icke direktivstyrda upphandlingar, dels om tidsfristen för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet.

Förslag till yttrande

Handläggningen i domstol

Handläggningstid – mål om överprövning ska handläggas skyndsamt

Trafiknämnden har inget att erinra mot att ett lagstadgat skyndsamhetskrav införs i mål om överprövning avseende upphandlingar och avtals giltighet i samtliga upphandlingslagar samt avseende utlämnande av kontrakt.

Nämndens motivering: Redan det s.k. rättsmedelsdirektivet stadgade ett skyndsamhetskrav som ska efterlevas i rättstillämpningen. Om skyndsamhetskravet nu får ett tydligare genomslag i svensk lagstiftning skulle det kunna bidra till en mer enhetlig hantering av måltypen av förvaltningsdomstolarna. För närvarande anger allmänna förvaltningsdomstolar i sin arbetsordning vilka mål som har förtur. Ett skyndsamhetskrav borde enligt nämndens mening inte leda till sämre kvalitet i domstolarnas avgöranden då förvaltningsdomstolarna har en kommunikations- och utredningsskyldighet som måste levas upp trots ökade

krav på skyndsamhet. I övrigt är det bra att samma krav för överprövning av avtals giltighet och för upphandling av koncessioner införs. Utlämnande av kontrakt påverkar inte nämndens verksamhet eftersom nämnden är en offentlig myndighet, men kravet skulle enligt förslaget bli mer enhetligt i förhållande till tryckfrihetsförordningens krav, dels vad gäller skyndsamhet avseende begäran av allmän handling dels skyndsam hantering av beslut om att inte lämna ut allmän handling.

Tidsfrist för målens avgörande

Trafiknämnden har inget att erinra om att en tidsfrist för avgörande om 90 dagar av ett mål om överprövning inte införs.

Nämndens motivering: En tidsfrist skulle kunna leda till tillämpningssvårigheter för förvaltningsdomstolarna. Majoriteten av målen avgörs redan inom tre månader. Det är således tveksamt om tidsfristen skulle förändra något. Nämnden befarar även att ett sådant införande i komplicerade mål och upphandlingar med komplexa affärer, som t.ex. sådana som genomförs inom nämndens verksamhetsområde, potentiellt skulle kunna leda till en sämre kvalitet vid handläggningen och dömandet, och detta skulle då kunna leda till fler överklaganden i andra instans. Nämnden anser att krav på preklusion och skyndsamhet är tillfyllest för att effektivisera handläggningen i domstol och mer ändamålsenligt.

Det finns dock ett behov för upphandlande myndigheter att få en uppfattning om när i tiden dom kan komma att meddelas i upphandlingar som överprövas och därför vore det önskvärt om en frist som infaller efter att skriftväxlingen har avslutats mellan parterna kunde kommuniceras av rätten för att på så sätt lättare kunna styra affären. Efter avslutad skriftväxling borde rätten ha en uppfattning om en preliminär tidpunkt för meddelande av dom och kommunicera denna till parterna.

Som en generell synpunkt önskar nämnden framhålla att affärer inom den offentliga sektorn rör stora ekonomiska värden med starka kommersiella drivkrafter. Förseningar i upphandlingar till följd av för långsam handläggning i domstolarna medför årligen betydande merkostnader för verksamheterna, framförallt när temporära avtalslösningar behöver tillskapas i avvaktan på slutgiltiga avgöranden. En satsning på kortare handläggningstider i domstolarna kommer i förlängningen att medföra stora besparingar för det allmänna.

Krav på tidsplan för målens avgörande

Trafiknämnden har inget att erinra mot att ett lagstadgat krav på tidsplan för avgörande av mål om överprövning av en upphandling eller överprövning av ett avtals ogiltighet inte införs.

Nämndens motivering: Upprättande och revidering av tidsplan innebär ett merarbete för både domstolen och parterna. Det är svårt att förutse handläggningstiden, beroende på parternas processföring och eventuell tredje part dvs. en ny part som inträtt i överprövningsprocessen vid sidan av den eller dem som redan finns i målet. I likhet med synpunkterna ovan vore det önskvärt att kunna ta del av en preliminär tidpunkt för meddelande av dom efter att skriftväxlingen avslutats mellan parterna.

Domstolens ansvar för materiell processledning

Trafiknämnden har inget att erinra mot att domstolarnas ansvar för materiell processledning i överprövningsmålen inte bör förtydligas genom lagstiftning.

Nämndens motivering: Det finns redan reglerat i förvaltningsprocesslagen om bl.a. förvaltningsdomstolarnas kommunikations- och utredningsansvar. Nämnden anser att detta är tillfyllest.

Preklusionsregler

Preklusionsfrist under anbudstiden

Trafiknämnden har inget att erinra mot att en preklusionsfrist under anbudstiden inte införs eller att någon ytterligare begränsning av möjligheten att ansöka om överprövning av upphandlingens konkurrensuppsökande skede efter tilldelningsbeslutet inte införs.

Nämndens motivering: Nämnden anser att det finns en risk för att ett sådant införande skulle öppna för en strategisk anbudsgivning och tolkningssvårigheter för domstolen för hur och på vilket sätt en anmärkning har gjorts. På så sätt finns risk att själva genomförandet av upphandlingen istället skulle handla om processuella frågor, såsom frågor av tvistekaraktär snarare än frågor som handlar om upphandlingens genomförande. Detta skulle motverka avsikten med

upphandlingslagstiftningen snarare än att uppmuntra till dialog mellan upphandlande myndigheter och leverantörer i syfte att bidra till att tvistefrågor behandlas i ett tidigt skede i upphandlingsprocessen. En frist skulle potentiellt även skapa fler frågor för den upphandlande myndigheten. Det kan antas att ”frågor och svar”-processen i upphandlingen skulle ta längre tid och därmed leda till mer administration. Den föreslagna regleringen kan också vara till nackdel för små och medelstora företag som kan behöva anlita experthjälp avseende upphandling för att ta tillvara sin rätt till överprövning. Det i sin tur skulle också bidra till dyrare anbud. Förlängning av anbudstid och frågor och svarstid skulle bli mer omständligt för myndigheten.

Det skulle inte göra någon skillnad med en preklusionsfrist före tilldelningsbeslutet. Det finns även här en risk för att leverantörer avstår från att framföra anmärkningar mot upphandlingen före tilldelningsbeslutet endast av rädsla för att framstå som besvärliga inför den upphandlande myndigheten eller enheten. Leverantörer skulle behöva anlita juridisk hjälp i större omfattning. Följden kan bli att brister i det konkurrensuppsökande skedet sällan eller aldrig blir föremål för prövning och därmed hämmar rättsutvecklingen. Det är lättare för leverantören att få en uppfattning om ett fel har begåtts av upphandlande myndighet eller inte efter att denne fått ett tilldelningsbeslut som klargör upphandlingens genomförande.

Preklusionsfrister i mål om offentlig upphandling

Trafiknämnden instämmer i förslaget avseende införande av en preklusionsfrist för åberopande av omständigheter till grund för sin talan i förvaltningsrätten och kammarrätten. Nämnden instämmer även i att reglerna om preklusion inte bör gälla vid en överprövning av ett avtals giltighet under pågående prövning av en upphandling, eller vid åberopande av att omständigheter till grund för att avtal ska bestå till följd av tvingande hänsyn till ett allmänintresse samt om det finns nya bevis.

Nämndens motivering: Förslaget innebär att leverantörer måste vara aktiva tidigt i processen, framförallt då ansökan ges in, vilket i sig motverkar längre processer och upprätthåller skyndsamhetskravet. Det ställer också krav på den upphandlande myndigheten att vara aktiv, eftersom parterna för målet framåt i en process och nya omständigheter efter fristen som inte tidigare åberopats i överprövningsprocessen, kan komma att ifrågasättas. Detta medför också höga krav på rättstillämpningen, vilket skulle kunna bidra till tillämpningssvårigheter

och processuella frågor om det finns skäl att göra undantag från preklusion, såsom åberopandet av nya bevisfrågor.

Nämnden anser att fristen om 14 dagar är skälig i båda instanserna för att komplettera talan då leverantören även har tid under avtalsspärren i första instans att arbeta med omständigheterna som ligger till grund för talan. Nämnden anser att möjligheten att åsidosätta denna frist för att beakta nya bevis så att avgörandet blir materiellt riktigt är bra samt att undantag även införs för sådana omständigheter som åberopas till skydd för det allmänna.

Ansökningsavgift och processkostnadsansvar

Ansökningsavgift

Trafiknämnden har inget att erinra mot att en ansökningsavgift inte införs i mål om överprövning av en upphandling eller överprövning av avtals giltighet.

Nämndens motivering: Leverantörer har rätt att begära överprövning av de beslut en upphandlande myndighet fattar inom ramen för en upphandling. Processen med överprövning syftar till att kontrollera riktigheten i myndighetens beslut och att säkerställa att den upphandlade myndigheten har följt de grundläggande principer som gäller för all upphandling, bl.a. likabehandlingsprincipen. Enligt nämndens mening säkerställer överprövningsprocessen viktiga samhällsintressen, bl.a. att offentliga medel används på ett transparent sätt som gynnar konkurrens och motverkar korruption.

Nämnden anser att risken med införandet av en ansökningsavgift också är att små och medelstora företag inte överprövar upphandlingar. Det finns möjligen också en risk för att en ansökningsavgift skulle bidra till att anbud fördyras för att ta höjd för avgiften. För större företag som har ekonomiska medel skulle inte en ansökningsavgift medföra någon större konsekvens, vilket innebär att det finns risk för snedvridning av konkurrensen.

Ömsesidigt processkostnadsansvar

Trafiknämnden har inget att erinra mot att ett ömsesidigt processkostnadsansvar inte bör införas i mål om överprövning av en upphandling eller överprövning av ett avtals giltighet.

Nämndens motivering: Nämnden anser att om ett ömsesidigt processkostnadsansvar införs i en överprövningsprocess, skulle en svagare part främst drabbas. Det är tveksamt om det skulle leda till goda affärer men förmodligen skulle antalet överprövningar minska. Rätten till en kostnadsfri domstolsprövning av myndighetsbeslut skulle motverkas. Leverantörer skulle förmodligen påpeka brister i upphandlingen i ett tidigare skede, vilket skulle leda till mer administration för myndigheten. Parterna skulle med stor sannolikhet använda sig av juridiska ombud som kan bli kostsamt och det skulle förmodligen innebära en rädsla för oförutsägbara rättegångskostnader i slutändan, vilket skulle kunna bli ekonomiskt kännbart även för upphandlande myndigheter och i slutändan även skattebetalarna.

Övriga frågor rörande överprövning

Regler om förlängd avtalsspärr

Trafiknämnden instämmer i utkastets bedömning att reglerna om förlängd avtalsspärr inte bör ändras.

Nämndens motivering: Nämnden har inga ytterligare synpunkter på utkastets bedömning. Det är en fördel för leverantören i första instans att förlängd avtalsspärr finns och för den upphandlande myndigheten i andra instans att förlängd avtalsspärr inte finns.

Ett ingånget avtal bör även i fortsättningen förhindra en överprövning av en upphandling

Trafiknämnden instämmer i utkastets bedömning.

Nämndens motivering: Om rätten ogiltigförklarar ett avtal anses det medföra att det eventuella tilldelningsbeslut som föregår avtalet inte längre gäller. Det tilldelningsbeslut som senare meddelas kan i stället överprövas i vanlig ordning. Det finns inte något behov av att inom ramen för ett mål om överprövning av ett avtals giltighet ge domstolen möjlighet att förordna om att upphandlingen ska göras om eller rättas. Det skulle tvärtom leda till längre handläggningstider.

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Juridik

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-01-20

Ärende
TN 2021-0064

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Temporär direktupphandling

Trafiknämnden instämmer i att det inte bör införas en ny möjlighet att upphandla utan föregående annonsering med anledning av att en tidigare annonserad direktivstyrd upphandling har blivit stoppad i en överprövningsprocess. Det bör inte heller i lag exemplifieras vilka omständigheter som en upphandlande myndighet eller enhet kan förväntas förutse och som därför inte får åberopas till stöd för ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering.

Nämndens motivering: Nämnden anser att uppräkningen i direktiven av de situationer då förhandlat förfarande utan föregående annonsering får användas är uttömmande. Det bör även i fortsättningen vara en fråga för rättstillämpningen att i varje enskilt fall avgöra vad den upphandlande myndigheten borde ha kunnat förutse ifråga om överprövning av upphandlingen. Dessa omständigheter skiljer sig åt myndigheterna emellan. Utgångspunkten för samtliga upphandlande myndigheter måste fortfarande vara god framförhållning i upphandlingar.

Frågan om möjligheterna att direktupphandla varor och tjänster under tröskelvärdena ska utökas under en överprövning beaktas inte i utkastet till lagrådsremiss.

Tidsfristen för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet

Trafiknämnden har inga synpunkter mot förslaget att när en upphandlande myndighet eller enhet har publicerat en icke-direktivstyrd efterannons i en registrerad annonsdatabas, ska ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ha kommit in till förvaltningsrätten innan 30 dagar har gått från det att annonsen publicerades.

Nämndens motivering: Huvudregeln är att en ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet slöts. Vid tidpunkten för reglernas tillkomst var det endast obligatoriskt att efterannonsera resultatet av direktivstyrda upphandlingar. Från och med den 1 januari 2021 är de upphandlande myndigheterna och enheterna skyldiga att även efterannonsera resultatet av icke-direktivstyrda upphandlingar. Detta skapar därför mer tydlighet i tillämpningen.

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Juridik

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-01-20

Ärende
TN 2021-0064

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Skadestånd

Ersättning för rättegångskostnader

Trafiknämnden instämmer i att rättegångskostnader inte bör undantas från en upphandlade myndighet- eller enhets skadeståndsskyldighet enligt upphandlingslagstiftningen.

Nämndens motivering: Nämnden anser att det annars skulle kunna skapas en obalans mellan parterna. Upphandlande myndighet ska ersätta skada om upphandlingsregelverket inte följts och det finns strikt praxis i HD när sådan skada skulle kunna ersättas. Detta är tillfyllest anser nämnden.

Rätten till skadestånd för rättegångskostnader i samband med mål om överprövning tillkommer enligt rättsmedelsdirektiven leverantörerna. Någon motsvarande möjlighet för en upphandlande myndighet eller enhet att få sina rättegångskostnader ersatta av leverantören finns inte i upphandlingslagstiftningen. Utgångspunkten i den svenska förvaltningsprocessen är dock att vardera parten står sina egna rättegångskostnader och nämnden ser ingen anledning att ändra detta, då parterna har olika förutsättningar att anlita juridiska ombud.

Fristen för att ansöka om skadestånd bör anpassas till EU-rätten

Trafiknämnden har inget att erinra mot att talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då leverantören fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om att ett avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör. Om ett avtal har förklarats ogiltigt, ska dock talan om skadestånd alltid få väckas inom ett år från den tidpunkt då avgörandet fick laga kraft.

Nämndens motivering: EU-domstolen har uttalat att det, enligt artikel 1.1 i första rättsmedelsdirektivet, krävs att fristen för att ansöka om prövning i syfte att erhålla skadestånd ska räknas fr.o.m. den dag då sökanden fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om överträdelsen (enligt nuvarande upphandlingslagar måste en talan om skadestånd väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten eller enheten och en leverantör eller har förklarats ogiltigt genom ett avgörande som har fått laga kraft). Förslaget harmonierar därför med EU-rätten. Förslaget

bör även anpassas till upphandling av koncessioner. Eftersom de flesta upphandlingarna ska efterannonseras bör en leverantör ha fått kännedom om avtalet senast vid tidpunkten för efterannonsering. Det läggs ett visst ansvar att leverantören ska hålla sig informerad.

Annonsering av icke-direktivstyrda upphandlingar

Trafiknämnden har inget att erinra mot att efterannonsering inte ska behöva göras vid upphandlingar under 100 000 kronor. Trafikförvaltningen har inte heller något att erinra om att reglerna om efterannonsering ska gälla för samtliga upphandlingar av sådana välfärdstjänster som anges i bilaga 2 a till lagen om offentlig upphandling. Samtliga reglerade annonser om sådana upphandlingar ska publiceras i en registrerad annonsdatabas.

Nämndens motivering: Gränsen om 100 000 kr sammanfaller med den redan existerande skyldigheten för en upphandlande myndighet eller enhet att dokumentera genomförandet av en upphandling som uppgår till minst nämnda belopp. De uppgifter som enligt 14 c § upphandlingsförordningen ska finnas med i en efterannons, är i allt väsentligt sådana som redan omfattas av dokumentationsplikten. Uppgifter om direktupphandlingar har ett stort värde ur statistiksynpunkt när det gäller att öka den generella kunskapen om upphandlingar i samhället. Eftersom direktupphandlingar inte omfattas av något annat annonseringskrav, är efterannonsen den enda möjlighet som finns att samla in uppgifter om sådana upphandlingar för statistikändamål. Den upphandlande myndighetens administrativa börda bedöms vara liten.

Tidsgränser vid uteslutning av en leverantör

Trafiknämnden instämmer i förslaget om att en upphandlande myndighet eller enhet inte får låta en dom som är äldre än fem år ligga till grund för ett beslut om uteslutning av en leverantör på grund av brott enligt lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom försörjningssektorerna eller lagen om upphandling av koncessioner. En upphandlande myndighet eller enhet får inte heller låta händelser som är äldre än tre år ligga till grund för ett beslut om uteslutning av en leverantör på grund av missförhållanden i övrigt enligt lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen om upphandling av koncessioner.

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Juridik

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-01-20

Ärende
TN 2021-0064

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Nämndens motivering: Enligt EU-rätten ska medlemsstaterna särskilt fastställa den längsta tillåtna uteslutningsperioden i de fall leverantören inte kan visa att den har vidtagit någon självrättelse. Om denna period inte redan har fastställts i den lagakraftvunna domen är det upp till rättstillämpningen att iaktta dessa frister. Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse den 25 januari 2019 framfört att Sverige inte har genomfört skyldigheten att precisera den längsta tillåtna uteslutningsperioden. Nämnden anser att detta därför bör åtgärdas så att regelverket blir tydligt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Trafiknämnden har inget att erinra mot att förslagen om skyndsam handläggning, tidsgränser vid beslut om uteslutning av en leverantör och ändringarna av reglerna om annonsering av icke-direktivstyrda upphandlingar ska träda i kraft den 1 januari 2022. Bestämmelserna om preklusionsfrist ska inte tillämpas i mål om överprövning där ansökan har getts in till förvaltningsrätten före ikraftträdandet. Bestämmelserna om tidsfrist för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet ska inte tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet. De nya bestämmelserna om tidsfristen för att väcka talan om skadestånd ska inte tillämpas i de fall då tiden för att väcka talan om skadestånd redan har gått ut vid lagens ikraftträdande.

Nämndens motivering: Nämnden har inget att tillägga avseende ovanstående förslag.

David Lagneholm
Förvaltningschef
Trafikförvaltningen